

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
 Helyben hazhoz hordva:
 Egész évre 12 frt.
 Fél évre 6 t.
 Negyed évre 3 frt.
 Egy óra 1 frt.

Vidékre postán küldve:
 Egész évre 14 frt. — kr.
 Fél évre 7 frt. — kr.
 Negyed évre 3 frt. 50 kr.
 Egy óra 1 frt. 20 kr.
 Hirdetések helyben fizetendők.

Szerkesztőség:
 Főter. Hermann-udvar I. emelet,
 a külső folyosón.
 Bérmentellen leveleket csak ismert
 közli fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Főter. a törvényszék melletti Neumann-
 háznak utcára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazás szerint.
 Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
 utáni szám 3 kr.

Háboru kell, nem fegyveres béke.

Budapest, július 12.

A mai »békés fejlődéssel« és »fegyveres békével« nemokára oda jut Európa, hogy a »fegyveres háborút« fogja az agyoncsinált ellen egyedüli gyógyszernek tekinteni. Az életfogytig rabslágra ítélte az egyszerezket. »Csak akasztassanak fel! Inkább haldoklok én egy percig, mint harmincz esztendőig!« Európa is be fogja látni, hogy ez a mai békés fejlődés inkább mondható békés kinlódnak, s amint a tapasztalás bizonyítani kezdi, nem kifelé megyünk a bajból, de mélyebbre süllyedünk. Kiadásaink évről-évre szaporodnak, jövedelmekről évről-évre apadnak. Hova fog ez vezetni? A gazdasági válsággal a fegyveres béke nem fog megbirkozhatni, hanem a háboru igen is. A háboru megbirkozhatik azzal a tényezővel, mely a fegyveres békének okozója, s amely okozót első sorban az orosz politikában leljük föl. A keleti kérdés az, mely folytonosan égő kanóc az európai békének zsup-felede felett, s amely kérdést a continens minden hatalmát érdekli. Hát nem gabona- és iparvámokról, egyik nemzetnek, egyik államnak a másik állam iránti kártékonyságáról kellene gondoskodni, mely előbb-utóbb tönkre fog tenni minden államot, hanem találják ki a keleti kérdés hadiusi csomójának megoldását, s ha nem bírják megoldani, vágnak neki karddal.

Minden más okoskodás hiábavaló idővesztegetés, s az elkerülhetetlennek csakis elnapolása s a bajnak fokozása. A keleti kérdés rendbe hozása Európára nézve oly életfeltétel, mint amelyen volt a néparálatok mederbe terelésének rendezésére a népvándorlás. Új élet, új vérkeringés, új levegő, s a sorvasztó daganat kivágása. Európa erre az operációra vár, és használhat neki, egyéb semmi!

Az orszot meg kell fekezni és kiszabni neki a rendes határt. Ez legyen a diplomacia feladata.

A tengerentuli concurrentia által Európa összes népeinek életfeltétele van megtámadva: a föld. Ha gazdának nincs, senkinek sincs. Egyes államok azzal vélik megvédeni saját gazdáikat, hogy más államok természetmennyéit piaczaikról kizárlják. És feltéve,

hogy saját belsziükségeiket saját termékeiből fedezhetik avagy fedezhetnék, mit nyernének vele még akkor is? Ha a szomszédos termelő államok, hol az iparállamok productumai kész és nagy piacra találnak, — tönkre mennek, a kizáróvámsorompóztó államok ipara is tönkre megy. Bármennyi szigetát igyekszik is elfoglalni Németország, az a szigetlakó a német ipart nem fogja fenntartani. És amily mérvben Európa termelő államai szegényedni fognak, éppen oly visszahatást fognak érezni az iparállamok, s pár év múlva ott is mindenütt kezdetét veszi a szegényedés, anélkül, hogy gazdagodnának a birtokosok, mert a vám leginkább az európai termelőt sújtja, míg a tengerentuli rém átgázol a sorompók. Csakhogyni mag a tengerentuli földirtók ösztály után az európai ipar még sok ideig nem fog megélni, a helyi birtokosok kizárásával maga alatt vágja a fát.

És az általános elszegényedés ezen kilátásai meggett ott áll a fegyveres béka, a mindig nagyobb és nagyobb igényekkel fellépő, minden évben új találmányokkal instrualandó hadsereg. Valószerte hangzik a panasz a hivatalnokok csekély fizetése miatt. A jó hivatalnokot jobban kell fizetni. Itt vannak a társadalom fokozódott igényei. A világiállítások, a magát kináló ipar s az egyre szaporodó találmányok, felfedezések és a többi. És mindezt megkívánja a maga bérért. Mindezt a földnek kellene megfizetnie, de a föld jövedelmét a hozzánk betolakodó más világrészek veszik el.

És a társadalom törli a fejét, hogy lehetne a bajon segíteni? Socialisták, anarchisták, communisták állnak elő az ő tanaikkal. A társadalom irtózik, kapkod, fejt veszi. Gyomrán pedig ott ül a kielégíthetlen szörnyeteg, a milliókat emésztő, milliókat semmivé tevő, s a mozgás feltételeit mindenütt akadályozó szörny: a fegyveres béke! És mikor Európa forr és fő, tanácskozok mindenről s összevissza forgat mindent, e pánczélos, pikelyes, szuronyos szörnyeteget nem meri észrevenni. Azt tartja: Ugy is hiába veszi észre! Pedig amint gyomráról e szörnyeteget lelokné, azonnal fel tudna lélekezni!

De hát azzal hitegeti magát: Nem lehet! Pedig válnék csak ez a tárgy a tanácskozások közös tárgyává, szen-

telnének neki csak annyi időt, mint amennyit más egyéb sikertelen tanácskozásoknak szentelnek, lenne csak jelszóvá a keleti kérdés rendezése, s idézne elő egy mozgalmat, mint amilyen a keresztes háboruk idejében volt, — meglátnák, hogy lehet, hogy nagyon lehet. De persze, mikor minden állam mást beszél, mint Bodóné, mikor a bor árást kéri, mikor a hatalmasok nem szívesen hallanak a lefegyverzésről és a parlamentek nem mernek, vagy lusták hozzájárulni, akkor nagyon természetes, hogy nem lehet. És előbb-utóbb mégis meg kell neki lenni, avagy lesz egy általános társadalmi felfegyverkezés, és egy olyan chaos, melyből egy megfogott új emberiség, egy új társadalom fog kikerülni.

És vajjon a diplomacia nem előzhetné meg ezt a felfordulást? Nem tehetné normalissá az eszmék érését és elfogadását, a reformok békés létesülését s az erőszak kizárását? A keleti kérdés rendezését nem mondhatná ki jelszó gyanánt, nem vehetné fel ez ügyben a tanácskozások fonálát, habár az összeveszés rizikójára is, mert ugyan mire várunk? Csafia remények biztató szava ránk? Hogy majd jobbra fordul, majd így, majd úgy Soha! A fegyveres béke mellett soha! És hogy az orosz mikor fog ismét ily isóltan állni; hogy mikor fognak a keleti tartományok viszonyai a diplomatának ennyire kedvezni s a szövetezésnek, melyre ma fennállnak, nem fognak-e szétszakadni? — oly kérdések, melyek az actio sürgősségére figyelmeztetik az illetéket. Nem fegyveres béke, háboru kell ma Európának, mely jobbra vagy balra döntse a kiállhatatlan viszonyokat!

nek oda azonnal innét kiküldetők legyenek: intőkedtem az iránt, hogy azon orvosok, akik a cholera alkalmából járványorvosok gyanánt alkalmaztatni hajlandók, a belügyminiszterium közegészségügyi osztályába jegyzébe vétessenek.

A jelentékek akkoron be is jegyeztettek, de mivel a cholera hazánkban nem lépett fel, a járványorvosok alkalmaztatásának szükségére nem forgott fel azon alkalommal.

Mintthon azonban Fiume városban újabb időben cholera-esetek fordultak elő: s a körnek netáni terjedése esetében ily cholera orvosok alkalmazásának szükségére állhat be, ezen okból a jelenben ajánló orvosok neveit már most jegyzébe vétetni kívánom.

Ily cholera orvosok okleveles orvosok, sőt szükség esetén szigorú és orvosi tanfolyamot végzett növendékek is lesznek alkalmazhatók.

Az alkalmazott járványorvosok közül az orvostudorok, az oda- s visszautazási költség megfizetésén kívül rendszerint napi 6 frtot, sebészek és szigorúok pedig, ugyszintén a végzett növendékek, az uti költségen kívül napi 4 frt díjat fognak nyerni.

Miután pedig a szigorú és végzett orvosnövendékek a jelenlegi szűnikök alatt legnagyobb részét otthon tartózkodnak: ennélfogva azok, valamint az ajánló okleveles orvosok, a tisztí főorvos közbenjöttével mielőbb felhívandók, hogy azon esetre, ha a cholera tartamára járványorvosi minőségben kijelölték hajlandók, magukat haladéktalanul jegyeztessék be, s ezen jegyzék közé számítsák feltevéseiket.

Kelt Budapesten, 1886. évi július hó 6-ikán.

essapnók, melyek együtvéve oly hatalmas munkának össze a közegészségi viszonyok kedvezőtlené tetelére, hogy már azt is csudának tartjuk, ha a járványvesztül vélt betegesektől pár hónapon keresztül megkímélve látjuk városaink lakosságát.

Az már bizonyos, hogy városi viszonyaink javulni annyira sohasem fognak, hogy itt oly egészséges állapotok létezenek, mint felvünk, melyeknek lakói egyrészt jobb levegőt élvezhetnek, másrészt életmódjukban is az egészséges követelményeinek inkább megfelelő irányt követnek, de szigorú hatósági ügyelet és dráói rendszabályok mellett lehetséges volna itt is odahatni, hogy a betegségek esélyeit csökkentjük. Azt persze nem várhatjuk, hogy minden város canalisáljon, de hogy a levegőt fertőztető szemét ne bűzhödjön ott az udvaron a legnagyobb hőség idejében, azt már minden hatóság keresztülvívheti, csak szigorúan nezzen utána, s kíméletet senkivel szemben ne tanusítson, mert az már csakugyan nem tűrhető, hogy például Aradon is bent a város közepeben az istállóiból összegyűjtött marhatrágya s számtalan más udvarokban a házi szemét, mely a közbevert rothadt gyümölcsök nagy tömege folyékony kifejtett kiállhatatlan bűze miatt sem volna megtűrendő, napról-napra nagyobb halomra gyűjtessenek, s kihordatásról csak akkor történjen gondoskodás, mikor már annak tovább eljuttatásának akadálytér szik helyiségek nem engedi.

Valóságos ragályfészkeknek mondhatók az ugynevezett emésztőödrök is, melyeknek az a rendeltetése, hogy a kiömlött mosadékok étehlulladéknak helyet adjanak. Miután e ödrök oly nagy területet foglalnak el, hogy annak időnként leendő hamaros kitisztítására gondolni sem lehet, a bent összegyűjtött ételmaradékok pedig rothadásba nyelve, a levegőt nagyban tisztaltatják, ezeket az egész város területéről szigorúan el kellene tiltani.

Épp úgy el volna tiltandó, hogy szűkebb utcákban sertések hízaltassanak, s marhák tartassanak a sertésvágyat pedig nyilvános vágódakra kellene szorítani.

Nagyobb ügyelet volna fordítandó a tej- és gyümölcsvizsgálatra, mert a hanyagság a tej- és gyümölcspiaczon bosszulja meg magát legelőször, pedig tény az, hogy Aradon is árulnak hamisított tejet s éretlen gyümölcsöt szeker számba.

Még csak egy dolgot akarunk felemlíteni, de a mely annál inkább megérdemli a hatóság figyelmét, mert általa éppen a gyermekek világa van megtámadva egészségesebb növekedésében. Bármerre menjen gyanis az ember, talál egész csapat 8—12 éves korbeli gyermekeket, kik szivarozás és cigarettés élevezéssel mertve, egész kihivoltá fitogtatók érettségüket. Ezt nem volna szabad túrni a rendőrségnek. Annak a kis gyermeknek nincs még annyi esze, hogy belassá, miként a nicotin élvezete megmérgezi gyenge szervezetét, s természetesen növebbben gyanis meg is gátolja, azért e tekiutetben gyaniság alá kellene helyezni minden gyermeket, s a kihágókat humanus fenytétkben részesíteni.

—ny—ly.

Az „ARADI KÖZLÖNY“ távozója
(Július 13.)

A házibarád.
(Elmaradt szarvak.)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti távozója. —
Ira: Bánsaly Lajos.
(Vége.)

Lengedi orvos igen előzőkeny, udvarias fiatal ember volt, a legnagyobb tisztelettel közeledett csak Adél felé, lekötözött nyájassággal tárgyalott az őrnagyval katonai dolgokról, Remegi magy kérte, hogy mielőbb látogassa meg őket új otthonukban.

A násznép szétülött, a vigalomnak vége lőn s Remegi őrnagy nyugodtan élvezte bájos neje karjai közt a mézes hetek tüvét s boldogságát, mely után oly sokáig epekedett.

Két hét telt el zavartalanul, Remegi őrnagy felelte a külvilágot, felegett mindent, csak azt nem, hogy neki szép, fiatal, bájos neje van, kit ő szeret az imadásig s ki viszont szeretettel csügő ő rajta.

Két héttel az esküvő után, egy lelépött az előszoba felől hangzó ismeretlen lélek zavarták fel az őrnagyot boldog merengésből s kopogtatás után Lengedi orvos lépett a terembe.

Nyájás előzőkenységét ujította meg tüdőkiványat a boldog férj előtt s a mint Adél bejött, azonnal kezdetét vette a zene s irodalom studiuma.

Remegi őrnagy egy támlányba dölve, figyelt a tanár és tanítvány beszélgetésére, mind jobban s jobban elámulva neje olvasottságán és képzettségén.

Nem volt semmi, amit kihagytak volna. Jókai és Jules Verne regényei után Áttértek Bret Harte amerikai s kaliforniai beszédeire, Irené Barth afrikai utazására, meg ismét Kant, Hegel stb. böleselmi munkáira, aztán ismét regények, utána novellák s tudja Isten, mik következtek, ugy, hogy az őrnagy ur már nem győzte véget várni.

Óra óra után telt. Remegi őrnagy már vagy 4-szer nézett zseborájára, de az irodalmi párbeszéd forrása — ugy látszott — semmikép sem akart kiapadni s az őrnagy csakis az udvariaságnak akart eleget tenni, hogy tovább is a teremben maradj. Végre, kevesse 12 óra után Lengedi orvos elbucszott.

Adél nem győzte, még távozása után sem eléggé magasztalni az orvos irodalmi jártosságát, de férje — bár belátta, hogy neje nek igaz van — föltette magában, hogy soha többé nem vesz részt az irodalmi és zeneszeti lelkében.

És valóban, fölteséséhez képest az orvos legközelebbi látogatásakor valami ártígyet talált, hogy távol maradhasson a társalgó teremről s szobájába zárkózva, le- s felsétálva leste a mester távozását, a lecke-óra végét.

De az idő még lassabban telt, mint egyébkor s Remegi őrnagyak ugy tetszett, hogy az ma éppen nem akar véget érni.

Daczára ennek, türelmesen várt szobájában s nem is háborgatta neje tanulmányait, bár nem egyszer azon a ponton volt, hogy a tanórának véget vessen.

Nejének is akarta már mondani, hogy az orvos mind sürribben ismétlődő látogatásait terhére vinná, de Adél oly bensőleg tudott reá tekinteni, olyan szeretetteljesen simult hozzá, hogy nem bírta szívére venni, hogy őt talán ok nélkül gyanúsítsa s viszont az orvos is oly előzőkeny volt az őrnagy iránt, hogy nem volt bátorsága az udvarias embert megsérteni.

Lengedi orvos tehát mindig gyakoribb vendég lőn a házánál s Remegi őrnagy mindig sürribben és hosszabbban lőn az egyedülre kárhóztatva, mert inkább akart szobájában egyedül lenni, semhogya a leckeórán — mint először tevő — az orvos irodalmi fejtegetéseit végig hallgassa.

Igy álltak a dolgok, midőn az őrnagy egy délelőtt neje szobájába lépve, azt turesen találta.

A behívott szobalány azt mondta, hogy ő nagysága egy barátinje látogatására ment s az őrnagy azzal a szándékkal, hogy neje

viszajövetelét ott várja be, leült az asztal melletti támlányba.

Szórazokottságában egy az asztalon heverő könyvet von elő s lapozgatni kezdett benne.

A könyv fonon „Rocamble ifjúsága“ című regénye volt.

Mint mondom, az őrnagy szórazokottan lapozott s olvasgatott a könyvből.

Egyszerre egy vörös irónnal aláhúzott szó öltött szemébe: „a n g y a l“ — majd ismét tovább a másik, harmadik lapon: „e z — állapot — tovább — elvise l h e t e t l e n“ — s mind e szavak egyformán vörös irónnal aláhúzza.

Borzasztó gyanu keletkezett a szegény férj szívében s összeszedve a fejezetben talált aláhúzott szavakat, gyanuja alaposnak bizonyult.

Következő levélke fekdét előtte:

„Imadott anygal! Ez állapot tovább elvise l h e t l e n ! Kegyd szeret engem, én imadom kedgyet és mégis Mikor, oh mikor szünik meg irántam kedgyed lenni! Mikor beszélhetek kedgyeddel teljesen tanak nélkül? Feleljen kérem, feleljen azonnal.“

Órókre híve!

Megnézte a könyv belső tábláját.

Ott állt ékes, szabályos betűkkel odarajzolta az álló neve, ki család boldogságát felidulni akarta: Lengedi Öszkár.

Az őrnagy kezéből kihullott a könyv, aztán ismét hirtelen felkapta s ezer darabra akarta tépni.

De nem tépte szét — gondolkodott Gondolkodásának eredménye az volt, hogy behívta a szobalányt s megkérdezte, ki és mikor hozta e könyvet?

— A könyvet s nagysága személye távoztá után az orvos ur takarítására hozta — volt a szobalány válasza.

Remegi őrnagy könnyebbaltan lélegzett fel.

Neje tehát nem olvasta még s aláhúzott szavakat, s amint azok tartalmából kitűnt, neje ártatlan.

Remegi őrnagy gyorsan határozta el magát. Fogott egy ké k írót s a következő szavakat húzta alá:

Közegészségügyi kivánalmak.
— A közegészségügyi bizottság figyelmébe. —
Arad, július 13.

Daczára, hogy egészségügyünk javítására minden kitelhető intézkedést megteszünk, törvényileg szorítjuk az emberiséget betegöki gyógyítására, egészségügyi tanácsot szerveztünk és szakfelügyelőket nevezünk ki a hatósági intézkedések keresztülvitelének ellenőrzésére, napról-napra satnyulunk s a pusztulás aránya nagyobb és nagyobb mérvetök őt.

Az is bebizonyított dolog, hogy az egészségtelen állapotok legkedvezőtlenebbek a városok, hol nemesak a felszaporodott lakosság által megfertőztetett levegő okozója s sokféle betegségek, de a szük, nedves lakások, természetet ellen gyártott mérges tápanyagok, természetet élettől, korai érés szülte ki-

„Uram! Ha ön még egyszer át meri lépni házam küszöbét, inasommal dobom ki.“
A férj.

Ezzel fogta a könyvet, becsomagolta s inasával szépen visszatért az orvosnak.

Mire Adél visszatért, a boris redők szépen elsimultak az őrnagy ur homlokáról s nejté szeretetremlő nyájassággal fogadta.

A következő napokban s azután is csupa nyájasság, csupa előzőkenység volt neje iránt, de amellett élenk figyelemmel kísérté annak minden mozdulatát.

Jól észrevette, hogy Adél a következő napokban kissé nyugtalanokott az orvos indokoltalan s megmagyarázhatlan kimaradása fölött, de volt annyi esze, hogy elhallgassa, mennyi és mily része van neki ez elmaradás előidézésében.

Adél pedig sokkal tapintatosabb, sokkal finomabb érzékű nő volt, semhogya nyugtalanokodását elpalástolni képes ne lett volna.

Tehát mindkettő mélyen hallgatott s nem is említett az orvos nevéit soha.

Idővel személyisége is feledésbe ment mindkettőjüknél.

Adél sokkal bensőbben simult férjéhez, mint azelőtt; sokkal több bizalommal tekintett föl hozzá, kit szép s nemes tulajdonairól tanult ismerni, bár nem állt is a korszellem előhaladottságával egy színvonalon, s a keleti k e z ő h á z i b a r á t feleved, misem zavarta többé a szeretök kölcsönös boldogságát.

A feltalálhatlanok.
— Regény. —
Ira: Pernet Gyimesy.
XXI.

Különös vendég.
A fekete grófnő.
(44-ik folytatás.)

„Házassága rövid tartamu és nem éppen boldog volt. Nejét szép, nagylelkű, de rideg szívű hölgynek eszelték, aki Fülphöz mindenekelőtt ősi családjának nevéért és czimeért ment.

„Soulier kisasszony nem birt egyebet kívívni, mint azon kötelező ígéretet, hogy Fülphő soha többé nem fog megkösnülni. Ez ígéretet, adott szavához híven, meg is tartotta. Eközben a kis Aurélia felútt és csinos

VÁROSI KÖZÜGYEK.

— Arad város júlusában. —

(Vége.)

A katonasági szabályszerzőzetek. Helybeli illetőségű hadköteleseknél az előzetes 7, ezek közül mint alkalmas besorozotat 2, alkalmatlannak találtatott 5. Idegen illetőségű hadköteleseket előzetes 21.

Tartózkodás és eltávozásra jelentkezők 237 tartalékos közös hadseregbeli és 121 honvéd.

A városban a lakványon kívül elszállással volt 3 főtiszt, 6 közember: átvonulási szállással ellátott 81 főtiszt.

Az adóbehajtás eredménye a következő:	
állami adóban befolyt	16935.90
leiratott	2527.79
összesen frt	19463.69
Községi adóban befolyt	7053.16
leiratott	2971.68
összesen frt	4081.48
Hadmentességi díjban	179.09
leiratott	75.—
összesen frt	254.09
Közmunkaváltáság	933.90
leiratott	136.90
összesen frt	1070.80
Kamarai díj befolyt	1176.63
leiratott	758.28
Idégen adó befolyt	872.93
leiratott	1641.14
összesen frt	2014.08

Az adóügyi osztály folytatta a folyó évre kivetett adók leírását, a 1885. évi adókönyvek mérlegelését és mérleg-eredmények áthozatását, végre az 1886-iki hadmentességi díj és a fegyveradó-kivetés előmunkálatait megkezdte a f. évi községi adókövetést.

Az árpénztár formája volt bevételben a márcziusi havi maradvány

frt	45539.14
kiadása	4426.99
maradványa	41112.15

mely összegből az aradi első tőképénztárban frt 25103.05 az aradi ipar- és népbankban „ 12980.21 volt elhelyezve.

A házipénztár formája volt: bevételben frt 52458.06 kiadása „ 48425.67 maradványa frt 4032.39

A közmunkaalap: bevételben frt 2225.07 kiadásban „ 239.33 maradványa frt 1985.74

A végfátéptési alap bevétel és maradványa volt frt 228.840.72

A különféle alapok: bevételben frt 248059.24 kiadásban „ 19218.51 maradványa frt 228840.72

Közevetvám, partvám és helypénzben befolyt kiadás volt „ 921.40 marad tiszta jövedelem frt 4972.36

A mértékhatású hivatalban hitelesített 229 folyadék-mérték, 1688 hordó, 17 darab súlymérték és 28 drb. mérleg; hitelesítési díjban befolyt 829 frt 19 kr.

A múlt hónap megkezdett közmunka leolgoztatása folytatott és felhasználott kézi napzám

1037	
megváltott	54
leiratott	78
összesen	1169

Közevetjavítás történt a város különböző utcáiban 79.80 m. területen.

A régi Tökely-árok megszüntetése végett épített beton-csatorna építése végleg befejezetett.

leányra fejlődött, a kit nevelői igen tehetségesnek, de egyenlőtlen fejlődésűnek, kevélynek és szeszélyesnek jellemelték.

"Szünetelt Aurélia otthon töltötte, illetőleg a grófi kastély közelében még nyári lakban, melyet Filop barántója számára építtetett és teljes kegyellemmel berendeztetett. Késégkivül Soulier kisasszony volt az, a ki gyermekek előtt a viszonyokat fölfedte és szívében araja ellen gyűlöletet támasztott, mely soha többé meg nem szűnt.

"Beszéltek igen izgatott jelenetekről, melyek Filop és leánya közt fordultak elő. Aurélia rábeszélő tevékenységének egész hatalmával, gyermeki szeretetének teljes hevélével és erkölcsi megbotránkosításának egész dühével kelt védelmére anyja szent jogainak. Azonban gróf d'Arton, a ki különben oly jószágos ember volt, e pontban hajthatatlan maradt.

"Követeli, a mit akarasz," válaszolta, "csak azt az egyet nem! A d'Artonok nemzetiségében évszázadok óta nem fordult elő méltóságos ember, a család utolsója, nem akarok az első lenni, a ki szegényt hoz családjának."

"Léteznék még levelek," folytatta Armand, melyeket a gróf atyáéhoz írt és a melyekben ily szóvaljáról határozott említés van tette. Sőt Filop kijelentette, hogy büszke és leánya, a kinek ereiben a d'Artonok heves vére fellázad az emberi balfogalmak ellen; dicsőre gyermekének daczoló erélyét és csak azt sajnálja, hogy anyja nem szarmazik nemessebb verből és még hozzá komédiános.

"Ezek oly alapelvek, melyekhez apának ragaszkodhatnak," jegyzé meg Arthur báró, a ki barátjának elbeszélése iránt mégis laasankint érdeklődni kezdett, „a mi korunk tulitette magát az ilyen előítéleteken. Nem az ön Filop grófnak, hanem Auréliának volt igazza. Bevallom, hogy e jellemvonás is hivatalva van szerelmemet növelni."

"Türelem, barátom, még egyet-mást el kell mondanom. A sötét ruhák viseletének szokása a most fekete grófnak nevezett hölgy koraijóságában kezdődhetett. Filop ezt említi és azt mondja, hogy ez öltözlet leánya megjelenésének méltóságosságát jelentékenyen növeli.

A tornyai utra a rostált, a vizesi utra pedig a rostálatlan kavics kiszállítása megkezdett.

A pécskai országot baloldalán fekvő földiek közötti dülölközés kijelölése folyamatban van.

A hasznos háziállatok közül a sertésekéül az orbáncz e hóban is jelentkezett s 33 drb. malacz orbáncz következtében elbúltott. Egy eben veszteség constatálván, kiirattott.

Egyéb ragályos vagy járványos kór a hasznos háziállatok között városunk területén nem fordult elő.

Arad, 1886. évi júliushó 12-én.

Salacz Gyula, polgármester.

TANÜGY.

Magyar iskola Ó-Pécskán.

Ó-Pécska, július 11.

Ó-Pécska mezőváros magyar közönségének régi ohajtása volt egy magyarajrú iskolának föllátása, hogy a maguk körében iskoláztathassák gyermekeiket s ne kénytelenek legyenek gyermekeiket a távolabb eső s sok tekintetben túlnéző magyar-pécskai iskolákba küldeni tanítás végett. Örömmel jelezhetjük, hogy e régi ohaj teljesülése iránt most már pines okunk kétkedni, mert f. hó 14-dikén Ó-Pécska városban tanácstermben közönségtalán a dr. Szabados József kanonok-plebános ur elnöklete alatt szép számú érdeklődő közönség jelenlétében megtartott az előkészítő értekezlet, melyen az egybegyűltek egy magyar cath. iskolának föllátása, illetve az iskolázék megalkatása fölért értekeztek. Elnökölő kanonok ur (ki különben huzamos gyengékedése dacára is e ügyben semmi fáradságot nem kímél), miután a jelenvalókat lelkes beszédekben üdvözölte a léte-sítendő magyar iskola ügyének fölkarolását meg-legen ajánlotta: fölhívta az értekezleten megje-lenleket egy öttagú bizottság kiküldésére, mely bizottságnak teendője lenne a választott teljes névsorának elkészítése és annak idején miha-marabb azoknak az iskolázék megalkatása végett egybehívása. A kiküldött bizottság köve-zetképpen alakult meg: Dr. Szabados József elnöklete alatt id. Bacsilla János, Berzi Tamás, Séner Antal és Szol-linger András urak személyében. — Több mellékes körülmény megbeszélése után az értekezlet véget ért, s az egybegyűltek abban a közös reményben hagyták el a ta-nácstermet, hogy egy magyarajrú iskoláiránt táplált reményük a megoldás felé közeledik. *Justus.*

Értesítők.

8. Magyar-Pécska mezővárosi összes köz-ségi elemiskolái növendekinek érdemsoro-zata az 1885—86. tanévről. Összeállította Taub János igazgató-tanító. Tanították a belvárosi fiú- és leányiskolában, a külvárosi fiú- és leányiskolában, a központi tanyai ve-gyes iskolában, a nyugati dülölkön lévő ta-nyai vegyes iskolában és a keleti dülölkön lévő tanyai vegyes iskolában. Beiratott az év elején 773 gyermek, kimaradt 213 (ez a szám igen nagy), meghalt 2, a tanév végén volt 558. Anyanyelvre nézve 739 magyar, 15 német, 5 román, 14 tót; illetőségre nézve 705 hely-beli, 68 vidéki.

9. A Szeged-belvárosi tanítótestület ve-zetése alatt álló községi népiskolák értejtési 1885—86-ról. Összeállította Feren-czy János igazgató-tanító. Kijadja a tanító-testü-let. Értekezése: A testgyakorlat fontossága a népisiskolában, Feren-czy Istvánól. Kifejtéi, hogy a testgyakorlás szakszerű kezelésének fontos s az egészségre nézve pótolhatlan sze-repe van népisiskoláinkban. — Az iskolába be-iratott 789 gyermek; nemzetiségre nézve 742 magyar, 30 német, 10 szerb, 3 román, 3 olasz; illetőségre nézve 721 helybeli, 68 vidéki.

"Aurélia körülbelül tizenhét éves volt, mikor anyja veszélyesen megbetegedett. A gróf rendkívül részletesen mutatót és mikor a végzetes csapás bekövetkezett, a léle létező utolsó íratban is fájdalmanak élénk kifejezést adott. E levél Soulier Aurélia kisasszonyra nézve nagy szerencsét jelentett.

"E levélnek fogalmazmányát megtalálták a gróf irólványán és ez döntő befolyással bírt, midőn arról volt szó, hogy d'Arton Filop saját vagy idegen kéz által mult-e ki."

"Idegen kéz által?" kiáltott fel rémulően Arthur báró. "Gyanakodtak, hogy d'Arton a grófot meggyilkolták?"

"Igen."

"És ki követte volna el e gyáva tettet?" "Soulier Aurélia kisasszony."

"Lehetetlen!" "Armand vállalt vont."

"És micsoda okok indíthatták volna őt erre?" kérdé Arthur izgatottan.

"Anyja, természetesen házassági frigy nélkül, ma meghalt és másnap a grófot halva találák."

Báró Hohenegg felugrott székéről és in-gerelten lépkedett végig a szalonon.

"Ez alávaló, igazságtalan és borzasztó gyanú!" szölt dühösen. "Nem hiszem el, hogy e sötét, ábrándos szemű, szép nő ilyen büntényt követhetett volna el."

"Miért nem? Mérlegelje a viszonyokat. Az anyja súlyos betegsége a fiatal leányt a végső ingerletre. Csak az Isten tudhatja, hogy a haldokló ajkairól mily panaszok röp-pentek el és e panaszok mily mélyen hatol-tak a leány lelkébe! A régi, sohaig táplált és talán ezelőzetosan szított harag egyszerre láng-ra gyúlt Filop ellen és ama borzasztó gondola-tól szölte, hogy a mélyen kesergő anyát meg-bosszulja. Láthatja, hogy a legnemesebb in-dító okot tételezem föl, a mely csak létez-hetik."

"De az apát," szölt Hohenegg, "az apát megölni!"

(Folyt. köv.)

Külföld.

Bulgária megszállása orosz rész-ről. Azon szenziós sürgöny, melyet a „Nemzet" után Bulgáriának orosz részről való megszállására vonatkozólag közlötnök, újabb jelentések után folyton nyer valószínűségében, s kétségteleen teszi, hogy a Balkán-félszigeten komoly események vannak kilátásban, melyek egyes balkán-félszigeti államok részéről már is a legnagyobb éberséget követelik.

Említettük a kérdéses táviratban, hogy Románia összes ministerei Bukarestből folyó hó 7-ikén Sinaia-ba utaztak minisztertanácsra. Ez eset már csak azért is igen feltűnő volt, mert a királyi kastélyban minisztertanács még soha nem tartott, s így kivehető volt, hogy e minisztertanács gyors intézkedések megtétele végett vált szükségessé. Az újabb jelentések szerint a mi-nisztertanács csakugyan megtartott, a mely után Bratiano miniszterelnök megváltoztatotta utiprogram-mját a szövetségi államok sorsára vonatkozóan, sem a Aix-les-Bains-ben nem megyszótkot eurájára, hanem a Kárpátokba, a Rinnik-Vulcan mellett fekvő lápfürdőbe, hol már kezdik is berendezni a távir-iridá-vezetékét. Politikai körökben ez utiterv-változtatás eshetősleges politikai bu-nyodal-makkal hozsák kapcsol-sal kapcsolatba a Balkán-félszigeten, melyeknek színtere első sorban Bulgária lenne. László-lag ez személyi hírs, s csupán annyit látszik jelenteni, hogy Bratiano miniszterelnök ez időn nem megy azon külföldi gyógyhelyekre, melyeknek évek óta rendez vendége, de e hírs is egy adalék ahhoz, hogy a Balkán-félszigeten bizonyos államaiban anormális viszo-nyok uralkodnak, melyek szükségessé teszik a vezető államférfiak otthonmaradását.

A francia hercegek kiuta-sítása után. Az aumalei hercegeknek — mint Párisból jelentik — tudtul adottot, hogy a hadsereg állományából kitöröl-ték. A herceg ez ellan az államtanács-hoz felebezzett és egyidejűleg levelet intézett a köztársaság elnökéhez Chantillyból, e hó 11-ről, melyben ezeket írja:

"On engem ezelőtt három évvel minden ürügy és előzmény nélkül a legrigorubb fe-gyelmi büntetésekkel sújtott. En hallgattam. Midőn ma a hadsereg állományából kitöröl-ték, a hadsereg alkotmányáról szöri, a nélkül, hogy számba venné a háborúban szer-zett jogozimemet. Miniszterei oly férfiakat süjt-tanak, kikhez gánes nem tér s kiket tiszteltet-tesznek a hazának tett szolgálataik és legenda-szerű oadaasúk a haza iránt. Joganácso-saimra bízom, hogy védelmezzék ügyemet, mely minden katonasítnak ügye. Mint a tábornok ki karlegidősebb tag-jának, jogom van Ont figyelmeztetni, hogy a katonai rangfokozatok az On hatalmi körén kívül esnek. Maradok Orleansi Hen-rik, aumalei herceg, tábornok." A char-tes herceg szintén az államtanács-hoz felebezzett. — Hogy az aumalei hercegek e színesies fellepése és nagy hangja a dol-gon mitsem fog változtatni, az nagyon ter-mészetes.

Legújabb posta.

— **Az angol választások.** London, július 12. A választások eddig már 95 kerü-let bízalva mindenütt megtörténtek. A végeredményt a következőképek becslük: 320 tor-y, 177 unionista, 187 Gladstone és 86 Parnell-párti. Mivel a toryeknek nincsen abszolút többségük, a „Standard" és a „Times" határozo-tan a mellett szólnak, hogy a conservatívek egyesüljenek az unionistákkal e coalitio-ministeriumot szervezzenek. A „Times" szerint, ha azt akarjuk, hogy az elengedhetetlen coalitio erős és tartós legyen, úgy Salisburynek Hartington-ra kell bízni a miniszte-rium megalakítását.

— **A köztársaság bajai.** Az A u-male herceg ügyében július 12-iki ke-llel jelentik Párisból, hogy Brissan aznap reggel Freycinet miniszterelnök-höz ment s csodálkozását fejezte ki a fölött, hogy a kormány Aumale herceget, mi-helyt annak levele tudomá-sára jutott, ki nem utasi-totta. Freycinet azt válaszolta, hogy a minisztertanács holnap fogja ez ügyet tárgyalni. Legújabb tudósításaink szerint pedig a hivatalos lap leg-kezelebről már közölni fogja Aumale herceg kiutasítá-sát, mert a kormány ezzel meg akarja előzni Brissan volt kormányelnök tervezett interpellációját. — Apárisi gróf kiáltványát nagy mennyiség-ben osztogatják szét különösen Franciaország nagyobb vidéki városában és a községekben. Mint a francia lapok közlik, a kormány most rendeletet bocsátott ki, melyben a rendőrség-nek megahgyja, hogy a párisi gróf kiáltvá-nyait, ahol azok szétosztának, kobozza el és azokat, kik azt terjesztik, rögtön fogja el. Ennek következtében számos elfogatás történt s a francia legitimista lapok azt állítják, hogy többeket vasra verve szállították be a kerü-leti rendőrségi fogházakba. A vidéki legiti-mista bizottságok a kormány ezen rendelete ellen a bíróság segélyét akarják igénybe venni s a kibocsátott rendelet bírói érvényte-lenlenségét követelik.

— **A török redifazsálójak ha-szabocsátása** berögzött tény. Konstantiná-polyban már hivatalosan közölnék, hogy ez küszöbön áll, mint hogy a görög és keletrum-éli kérdés teljesen el van intézve.

— **Cassagnac újabb kudarcza.** A hirbeht monarchista hírlapiró Cassagnac július 12-én Armentièresben beszédt tartott, melyben a leghevesebben megtámadta a köz-

társaságot s egyetértést ajánlott a conservatívoknak. De midőn a gyűlés helyiségéből kilépett, a köztársaságiak kíméletlenül meg-támadták. Mig barátai eljénelték, a köztársaságiak azt kiáltották: „Le Cassagnac-kal" s közel házbá kellett menekülni. Orkái zűrzavar támadt s több revol-ver lövés hangzott. A csendörök nem voltak képesek a rendet visszaállítani. Egy csendör kezén megsebesült. A hatóság táviratilag katonaságot kért, de mire a 200 ka-tona megérkezett, a nyugalom már helyre volt állítva. El elfogatás történt.

— **A cholera.** Rómában július 12. Hiva-taloss szerint, a legutóbbi 24 óra alatt a következő cholera-esetek fordultak elő: Codrigorobau 2 személy betegedett meg, Velenegében 6 betegedési és 4 haláleset, Brindisiben 1 betegedési és 2 haláleset, Francavillában 76 betegedési és 16 haláleset, Latioában 6 betegedési és 10 haláleset, Ostumiban 1 betegedési eset, Messagnóban 1 haláleset, San-Vitóban 2 haláleset, Erchiében 11 betegedési és 4 haláleset.

TÁVIRAT.

— **Az osztrák pénzügyminiszter lemondása.**

Budapest, július 13. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Prágából megbízható forrásból jelentik, hogy Dunajewszky osztrák pénzügyminisz-ter benyújtotta lemondását.

Az „Aradi Közlöny" előfi-zetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Félévre	6 — —
Négyedévre	3 — —
Egy óra	1 — —

Vidékre postai szétküldéssel:

Egy egész évre	11 frt — kr
Félévre	5 — —
Négyedévre	2 — 50 —
Egy óra	1 — 10 —

Az előfizetési pénzeket kérjük e hó vé-geig az alólírott kiadóhivatalhoz ezimezve be-küldeni.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1886. évi júliushóban

Az „Aradi Közlöny" kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Július 14. Szerda. Róm. cath. Bonaventura. — Prot. Karola, Bonaventura. — Görög-orosz (július 2.) Bold. assz. m. — Nap dél 4 ó. 16 p. Nyug. 7 ó 64 perc.

Július 25. Az aradi iparos ifjak önképző- és se-gélyöz egyletének táncvizsgálma a városliget nyagter-mében.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Arad város egészségügyi bizottsá-gának** tegnap délután tartott ülésében dr. Pollák Gyula elnöklete alatt jelen voltak: dr. Posgay Lajos, Leitner Ernő, Eötvös Daniél, Simay István, Tisch Mór, Ring Lajos, Rozsnyai Mátyas. Elnök megnyitván az ülést, bejelenté, hogy miután a cholera a magyar földön is fellépett, szük-ségesnek találta összehívni a bizottságot a czélból, hogy a fenyegető veszség szemben szükséges óvintézkedéseket megbeszéljék s azok megtételére az illetékes hatóságnak ja-vaslatot tegyessen. Az első indítványozó Schuster Illés volt, ki mindenekelőtt az ivóviz kérdését vetette fel sajátolta, hogy azon városrészen, hol a lakosság ivó vize rossz, élvezhetlen, állítsanak fel a város viz-szűrőket, s a lakosságot lássa el ingyen egézséges ivóvízzel. Javaslója másodsor, hogy gondoskodjék a város mielőbb egy jár-vány-kórház felállításáról, s ne várja, míg a miniszter leküldi az állandó barakkör-ház terveit és költségvetését, mert annak elkészítésére most már egy sínes idő. Ajánlja, hogy tetsékes javaslat a városnak egy 12 ágas vasszerkezetű barakkórház fel-állítására, mely alig kerülne többé 3000 fo-rintnál s mely a czélnak tökéletesen megje-lent. Leitner Ernő pártolja Schuster in-dítványát a kórházra nézve, azonban az a meggyőzése van, hogy azt jó volna 24 ágra berendezni a egyszerűen felhívni az illeté-kes hatóságot, gondoskodjék egy orvosról, a kire a kórház vezetését bízni fogja. Indítvá-nyozza azonban, hogy miután városunk nivaanja nem a legjobb, helyenkint posványos s a lei-tvizonnyok olyanok, hogy a mocsárok lesapo-lása nélkül abszolte lehetetlen, ajánlja a pos-ványos helyek desinficiálását carbol-oldattal. A talajviszonyokról levén szó, dr. Schuster meg-jegyzéje van, hogy az alább nem a kórházra, hanem a városokhoz vezetű vasut vonalán, dacára, hogy az egy ízben már ne-ki beitalított, ganajt raknak le, dr. Posgay erre felhívja dr. Eötvös, mint akinek kerü-le-tében ez a ganaj-lerakás történik, szerezzen meggyőződet személyesen, hogy miben áll a dolog, és tegyen arról jelentést. A posvá-nyos helyek pocsolják fertőtlenítésére, költségének találja a carbol alkalmazását, sokkal olcsóbb és ez lárvavezetőbbnek találja erre a földet és meszet. Simay István azt ajánlja, hogy mindenekelőtt puhatalja ki az egészségügyi bizottság, hol vannak az ily he-lyek, hol szükségos a fertőtlenítés. Rozs-nyai Mátyas hozzájárul Posgay indítványához s a fertőtlenítésre ő is a mes-zet mint legolcsóbbat és legerősebbet aján-lja. A szűrt vizre és a vízszűrők beszerzésére nézve megjegyzi, hogy a szűrők kezelése bizasos szakértő emberkre, s a víz hatósági felügyelet alatt osztassák ki. Megjegyzéje meg, hogy a Simay-fürdőnek

jó s minden ártnalans anyagot ment szűr-vize van, jó lenne meggyerni a tulajdonost, hogy azt a közönség rendelkezésére bocsás-sa. Simay erre kijelenté, hogy szükség esetén ő a vizet szivesen bocsátja a közönség hasz-nálatára, méltányosnak hiszi azonban, hogy azért neki nem jár fizettesék. Dr. Pollák Gyula indítványozta, hogy kéressek fel a ta-nács, nevezze ki idejkorán a járványos idő-kben kinevezni szokot kerületi biztosokat. Dr. Tisch Mór a pinzelakásokra hívja fel a bizottság figyelmét, melyek a járvány valóságos fészkei, szüksegessé tartana bizo-nyos számú egészséges lakásokról gondos-kodni, hova alkalomadtán az ily odúk lakóit elhelyezhetné a város. Ez indítvány egy kis vitára adott alkalmat, végül azonban elhatá-rozták, hogy ajánlatot tesznek a tanácsnak, hogy gondoskodjék egészséges lakásokról, melyek szükség esetén rendelkezésre készen áll-janak. Dr. Pollák Gyula elnök a cholera behurcolásának megakadályozására javasolja, hogy a Triestből és Fiuméből vagy egyáltalán oly helyről jövő utasok, hol a cholera dühög, kint a vasuti állomáson or-vosilag megvizsgáltsanak s ha gyanus jelek észlelnek rajtuk, vésztörök alá helyezte-szenek. Az indítvány Posgay és Schuster felelősséjében utján elfogatott, valamint ugyan-csak Pollák azon javaslata is, hogy gondos-kodjék a tanács kellő mennyiségű jég beszer-zéséről, mert a nélkül a cholera gyógyítatl-an. Ezen óvintézkedések elhatároása után dr. Schuster Illésnek egy emlékirata ol-vasztott fel, mely sötét színekkel ecseteli a város rendkívül rossz talajviszonyait, a csatornázás hiányát által előidézett bajokat, rá-mutat ama kártékony hatásra, melyet a rossz ivóviz okoz. Stutistici adatokkal mutatja, hogy a halálozás mily jeszto arányban áll a szü-letések számával szemben, s felhívja a város közönségét, hogy végre-valahára tegyen már valamit ezen rettenetes állapotok orvoslására. A bizottság ezen emlékiratot Pollák elnök in-dítványára maguévá teszi s azt a tanácsnak át-nyújtani határozza, s végül köszönetet szá-vanzván dr. Schusternek a valóban szép és tartalmas munkáért, s ezzel az ülés véget ért.

— **Arad város júliusi közgyűlése.** Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1886. évi júliushó 14. napján d. n. 4 óra-kor tartandó rendszeres havi közgyűlésben felveendő tárgyaknak sorozatához felveendő meg: 44. A nagymélt. m. kir. belügyminisz-ter intézkvény a város közönsége által épít-etni szánékolt járvány-kórház tárgyában. 45. A tanács jelentése Tóth János és Marx Adolf kérvényre, a színházépületi sorsának berletének átruházása tárgyában. 46. U. a., az u. u. Tökely-árok feltöltése iránt teendő intézkedések tárgyában. Iustitoris Kálmán, főjegyző.

— **A helybeli siketnémák-iskolájaban** az 1885/86-ik tanévet berekeszté évi vizsgálat f. hó 20-án, kedden reggel 9 óra-kor a pol-pári iskola disztermben tartatik meg, melyre ez iskolát feantató n. é. adakozó közönség, va-lamin az ügy iránt érdeklődők tisztelettel meghívhatók. A felügyelő-bizottság elnöke.

— **A járványkórház terveit és költség-vetéseit** a belügyminiszter nem hagyta jóvá s azzal küldte le a városnak, hogy az általa mellékelt tervezet szerint, aszközölje az épít-kezést.

— **A Szidoly-féle cirkszusz a megyehá-uzca végén** már csaknem teljesen felépült, s szombaton már az előadásokat is megkez-dik benne.

— **Arlejtések a városnál.** Az aradi gaz-dasági széknel tegnap délelőtt több árlejtés tartatot, melyek eredménye igen kedvező volt. A kertiesi ut kavicsolását Tischler Jakab vállalta el, ki az 1492 frt 80 kr kikülváltási áról 16% -ot engedélyezett. A jövő télre szükséges 1200 köbméter tuzi fa szállítást Munk H és fia szlatéri fatereskedők vállalták el köbméterenként 2 frt 37 krral. Végül a főútnak a Szecheny-vetető a Karolina-utcaig terjedő részének, és a Rákóczi-utczának újjáépítését és csator-názását Pellegrini Pasquale vállalta el. 13090 frt kikülváltási áról 6%-ot engedve el.

— **Álmában áruita el magát.** Egy futárnak a multkorában megfoghatatlan módon elúnt zsebéből az ezüst órája. Képzeltet, hogy az, mikor az eltűntet észrevette, min-dent össze-vissza keresett, azonban hasztalan, az óra nem került meg. A mi futárnak egy ideig természetesen bándokott az óra után, a mely rá nézve nem csekély értéket kép-velést, később azonban belenyugodott a sors rendelkezésébe, s igyekezett elfelejtetni, hogy, neki valaha órája is volt. Egy szép napon mikor már az óra elvesztése feletti keserű megtelehleten csillapodtak, egyik jó pajtásá-val beleverettek valahol a gyöpre plinni. A pajtás nemsokára el is aludt, míg ő csak egy ábrán álmódozott az elmlutt szép idő-kről. Almodásából gyenge hangok riasztották fel, figyelni kezdett, s észrevette, hogy társa álmában beszél. Beszél bizony, és még mi-lyeneket. A lelkismeret szólt meg benne, s vándolta önmagát. „Mégsem volt szép töl-ed, ellopni pajtásod óráját, s becsapni a zá-logháza. Nem biz a Ha jóvá nem teszed hibádat, megver a jó Isten!" Ilyeneket be-szél az alvó, az ébren lévő pedig elképvede hallgatá. Kibeszélt azt is, hol van zalogha az óra. Mikor azután felbredve, a másik rá-szól, hogy pajtás, te vagy a tolvaj, te vit-ed el az órámat. Itt meg itt zalogostottad el. — rajta volt a sor elképvedni. Bocsánatot könyörgött társától, mit az nagylelkűen meg is adott, annál is inkább, miután óráját meg-kapta.

— **Strájkolni akartak** hétfőn a W a l-d e r-féle gyárban dolgozó munkások. A rend-őrség közhelése azonban idejkorán elsimi-totta a dolgot. Az eset különben ugy történt, hogy egyik munkás sórt akart a telepre vinni, hogy ott munkásokban igyanak. Miután ez a szabályzat értelmében tilos, egyik felügyelő megtiltotta, ebből szóváltás keletkezett. minek vége az lett, hogy a munkást, Halás P e-re-zeztet bekisérték a rendőrségre. Erre a többi munkások felmondták a munkát és esetre, ha társuknak baja lesz. Így aztán mindnyájan a hatóság elébe kerültek, hol N á r y H é l a alkaptányának sikerült az ügyet elintézni, mielőtt az jobban elmérgesednék.

— **Szerencsétlen eset.** U j - S e n t - A n-n á r ó l a következő balesetet írja levelezők:

Helstein Antal itteni jómódú gazda Márton nevű 16 éves fia e hó 10-én este felé a morocói puszta legelő ménesbőve egy lovat akarával hazahajtani. kiterelte azt a ménesből a ránt. Utközben a lo megborzította, a fiú ledobta. Mivel pedig a kófókék annak kezére volt eszavara, maga után vonzolta úgy, hogy mikor a lovat sikált megfekteteni, a szerezésen gyermek összevissza zuzva s halva volt.

— **Megszűnt járvány.** A gyártel seretései között járványos orvancz, az orvosi hivatal jelentése szerint, teljesen megszűnt.

— **Tartalékos tisztek egyenruhaja.** Az ez évi augusztus elején életbelépő szabályzatnak éppen most megjelent első részében van egy cikk, mely sok nem tényleges szöveggel állítja meg a tartalékos tisztek egyenruhájának felállítását. A 73. cikk 281-ik pontja ugyanis a tartalékos helyi, a nyugalmazott és a szolgálaton kívüli viszonyban álló fizetéses tiszteket arra kötelezi, hogy szolgálják alkalmakkor egyenruhájában jelenjenek meg, a többieknek azonban, a tényleges szolgálatban volt tisztek (katonai lélekészek és katonai hivatalnokok) kivételével csak ünnepe alkalmakkor szabad viselni az egyenruhát. Ez annyit tesz, hogy a tartalékos tisztek és hivatalnokok, a nyugalmazottak és a szolgálaton kívül állók, kik azelőtt mint tisztek, vagy hivatalnokok nem álltak tényleges szolgálatban, szóval az egy év ünnepek tiszteitől lett hadnagyok és főhadnagyok csak katonai ünnepe alkalmával a mint például az uralkodó születése és nevenapi, körmeneteknél, udvari bálon és a katonai kaszinók nagyobbszámú mulatságai alkalmával vehetik magukra az egyenruhát. Ez által sok kedvezményesen esik el, mert ezáltal a magánügyletekben teendő utasítások alkalmával nem kapnak feljegyzést, bírákban nem takaríthatják meg a frakk, lakk és klakk költségeit, sőt képesen az udvari színházba se mehetnek többé — 7. ó. k. krajczárként. A német hadseregben ezt már különben régóta behozták.

— **Tolvajlás.** Borosjenői levelézók a következőket írja: Monyorán Antonie borosjenői fia, a múlt héten fényes nappal bevette Vladutz Nikolae házában ablakát s bémászott a házba. Odabenn feltörte a pénzszekrényt, magához vette az abban talált 10 forintot, összekapolt egy pár ruhanevet s azzal odább állott. Tette azonban csakhamar kiderült s elfogatván, átadott a járásbírósnak.

— **Toth János sörcsarnokát** Kmetykö-testvérek átvették s azt ma este a gyermekzenekar közreműködésével nyitják meg.

— **A vacsi vizsgára utazott** 3 siketnéma növendék utköltésének fedezésére 1—1 frtyálov, következő urak járultak: Urhogyi Antal, Varjassy József, Arkay Kálmán, Jánosy Demjén, Szeghény N. Ursits B. Zatykó Fridolin, ifj. Kristyóri J., Ring Vilmos.

— **A Temes és Béga védőtöltésének** megasztását, erőbítését és patkálást álló ellátási miniszteri rendelet folytán a temes-bégapályi vizsgabizottság társulat megkezdte. A munkálatainak az árvízkarosult vidékek lakói alkalmatlannak a szegedi és béskai kubikos vezetés alatt. A költségekre 900,000 forint van előirányozva.

Hazánk és a főváros.

— **A tüzoltó főherczeg.** József főherczeg Alcsuton most leginkább tüzoltó ügyekkel foglalkozik. Goreszky Zsigmondot, az országos tüzoltó-egyesület titkárát is magához hivatta, hogy vele a Fiuménban tartandó tüzoltói nagygyűlést ügyeit megbeszélje. A titkár szombaton volt a főherczegnél, ki szívesen fogadta s a közgyűlés napirendjére vonatkozó utasításait közölte vele. Elmondta egyszerszemind, hogy a tüzoltói intézmény felvirágztatására szükséges volna törvényesen emelni némi javaslattal, meghonosítva a közigazgatási köllő beosztást és az egységesség jelölését. A főherczeg vasárnapra is ott marasztal vendéget, mert aznap délelőtt érkezett meg Kempelen Imre, a Dunántúli tüzoltó-egyesület választmányi tagja. Vida Pál segédtitkár kiséretében, hogy az alcsuthi tüzoltók fölött szemlért tartson. Megnézték a régi és új szertárt, az új őrtányát és a tüzoltók gyakorlatát. — Délben villásreggeli volt, melyen a bájos Margit főherczegnő is megjelent, két udvarhölgygel. Délután félháromkor a főherczeg kivitte vendégeit az acsi pusztra, hol tüzi riadót furatott. Ott percz sem kellett hozzá, hogy a pusztá tüzent át tüzoltóság, a parancsnokkal, Libits kasznárral, főszerrel, egyenruhában előrobogott. A vendégek megdicsérték gyorsaságukat, s aztán József főherczeggel visszatértek az alcsuthi kastélyba s csakhamar becsut is voltak. A titkár visszatért Budapestre, Kempelen Imre és társu pedig Szekesfehérvárrt szálltak ki. Mind a hárman egyetértettek abban, hogy nincs a szövetségnek olyan tagja, ki jobban szíven viselné a tüzoltósági ügyét, mint a főherczeg.

— **Egy család vegzte.** Vasárnap este a fővárosban lövés zaja riasztotta fel a Magyar-utca 36. számú ház lakóit. A ház népe összeshelt és a lépcsőházban nagy vertocsában fekvő fiatal emberre akadtak. Mellőlök csak úgy patakzott a vér, pár pillanattal vonaglott meg, aztán kiadta lelkét. Saját fiára ismert benne Szabényi Anna, ki valamikor urú módon élt, de mostoha sorsa kényszerít most arra, hogy Csetneki Károly hivatalnoknál, mint családsegítő szolgáljon. Tíz évvel ezelőt férje, ki Jászberényben pénzügyi hivatalnok volt, fölölte magát és szörnyet halt, két éve sincs meg, hogy János nevű fia is öngyilkosság következtében halt meg és most József nevű fia követte az atyját és a bátyja példáját. A szerencsétlen anyja fia holttestének látására eljutott csak nagy nehezenbírták elszemlére téríteni. A lépcsőházban a holttest közvetlen közelében egycsovó pisztolyt, női arczképet, Szabényi Annának czímezett levelet és egy kis pénzárterést találtak. A huszonhárom éves fiatal embert, ki lakatossegéd volt, keresethány kergette a halálba.

— **Egy cigánybanda rablóhadjárata.** Esztergomból írják: A kőbor cigányok valóságos inváziót intéztek a város ellen. E hó 9-én a délelőtti órákban egy városi tanítót ismeretlen tettesek kiraboltak; az egész család ruha-neműit magukkal vitték. A megejtett rendőri vizsgálat kétségelenné tette,

hogy a tettesek kőbor cigányok voltak. Este 10—11 óra közt egyik városi képviselő házához tartott egy 7 tagból álló cigánybanda; rablási szándékuk azonban megheiusult, mert a család egyik tagja meg ébren volt. Az alatt, míg az esztről a rendőrségül jelentést tettek, egy földmives-családöt kiraboltak. A vakmerő tolvajok az ablakon s szobába hatoltak és minden ágy- és ruhanevet magukkal vittek. A sok tagból álló család a boldogok álmát aludta, a rablók pedig összeszedték minden könnyen szállható tárgyat a szobában s észrevétlenül tovább álltak. A rendőrség üldözötte vette a rablóbandát s a dorogli országot menten lévő Akáczosban nyomába is jutott. A mint a vakmerő banda a rendőrség közeledését észrevette, pisztolylövésekkel fogadta a rend embereit. Szerencsére a lövésnek nem tettek kárt a rendőrökben, sem a további üldözéstől nem riasztotta vissza őket, noha két rendőrnök a fővegét állították. A rablóbanda látva, hogy a rendőrhoziból üldözött őket, ravillálkál támadta meg az orjártatot. A rendőrhoz csakhamar meggyőződtek, hogy a harez élet-halálra megy, megfordították tegeverüket és puskatussal védekeztek. Az elkeseredett harcban egyik cigány hátán a puska agra ketté törtött, mire a cigány összergyott. Társai látván, hogy veszélyesen megsérült, segélyre siettek, miközben a rendőrhoz urai lettek a helyzetnek. A banda két férfit, két asszonyt, és egy leányból áll.

— **Megölte a feleségét és az anyját.** Mező-Keresztesről írják a „Szabadszög”-nek a következő családi drámat: Fodor Miklós, ki durva, neveletlen ember, már régi ide óta kinozta, ütötte, verte fiatal nejét, kit a község a női erény s szorgalom mintaképének ismert. A férj brutálisának oka feltételezhető volt s az, hogy Fodor nagyon neki adta magát az itálnak. Egy méltatlan megkínzás alkalmával panaszkodott, a szegény asszony anyjának, hogy ő már nem állja tovább a vele való bánásmódot, mire az öreg edes anyja hazavitte leányát magához kisedével együtt s értesítette vejét, hogy leányát tovább vele élni nem hagyja. Fodor Miklós az elmult pnteken felszölytta nejét, hogy térjen haza, mert különben agyonlövi s aztán magába boesát gölyöt. A nő nem volt hajlandó haza térni férjéhez. Fodor ekkor bejött Nagyvára, forgópisztolyt, töltényeket vásárolt. Haza menve, este anyosa házához beháltott s nejére öt lövést tett egyenesen. A gölyök közül egy a balkarba furdott, egy pedig szívébe talált. A szerencsétlen fiatal nő földalmas sikolylyal rolandt ki az utcára, hol összergyott s azonnal meghalt. Két gölyő a gyermekét testével elfedni akaró anyát találta. Egyik gölyő a fejétől horzsolta, másik a mellbe furdott s kivenni még eddig nem tudták. A beteg életéhez semmi remény. Fodor Miklós borzasztó tette után elfutott a mezőre, aztán haza ment s ott megivott egy liter pálinkát: azon elhatározással, hogy magát is kivégzi, magára zárt az ajtó. Így lejték meg a csendőrhök. Betörték rá az ajtó s forgópisztolyt, melyben öt gölyő volt, kicsavarták kezéből. A hitvány, nyomorult embernek, ki négy hónapos gyermekét, edes anyját megfosztotta, napát lölte, nem volt bátorsága magát kivégezni, Fodort bekisértek Nagyváradra: Szakál Pál vizsgáló bíró vitette be, ki a megejtett boncolásnál Mező-Keresztesen jelen volt. A szörnyeteg ember tettet nem tagadja, bevallja, őszintén beismeri, hogy elhatározta nejét, aztán magát megölni, ezért vette a revolvert.

— **Rövid hírek.** Clotild főherczegnő ezúttal csak rövid ideig tartózkodott Tatra-Füreden. Kedves leányával: Maria Dorothea főherczegnővel, fiaival és egész kíséretével máj vasárnap délután visszatért — a fővárosban át — Alcsuthra. Voltaképp tehát nem is furdó időzés, hanem csupán kirándulás volt az egész, egy kis friss kárpáti levegőre. — Fűrész üő. Karácsonyi Jenő gróf esztergomi vezeti őrtilthoz Andrassy Manó gróf leányát, Korolina grófnisszonyt. Az esketés szertartását Haynald Lajos bíboros-érsek fogja végezni a rozsnói székesegyházban. — Hegedűs Imre pénzügymis, osztálytanácsos, Perceál Béla curial elnök veje, meghalt. — Az irók és művészek társasága 448 frtot kapott Keszthelyről az ott rendezett estélyi tisztánál jövedelmekéért. — A fővárosban vasárnap délután a Zaitsek-féle népszínház-utcai papírlemezgyár legett. — A Szent László társulat az év őszén ünnepeit meg 25 éves fennállásának jubileumát, s ezt a jótékony-ságnak aza a tényleg kapcsolja össze, hogy országos gyűjtést indít a Romániában észlort cath. hírek számára.

— **A nagy világ.** — **Revolver-ágyú.** A gyilkos fegyverek készítői folyton azon törik fejüket, hogyan tökéletesíthetnek találmányaikat. A minap említették, hogy Franciaország felől az ismétlő fegyverek jészték új teherről az államokat. Most már azt írják, hogy Thornban új revolver-ágyúkkal tesznek kísérletet, melyekkel egymásután tíz lövést tehetnek. A gölyő 80—100 méterre visz s a csöből kiérve azonnal szétpatlan. Ha e vár-vedő ágyúk jöknék bizonyulnának az országok hadügyi budgetjei keserűlik meg.

— **Hölgyek szarvai.** Altalános a hiedelem, hogy a szarvak viselése a jámbor férfiek kizárólagos jogát képezi: a tudomány emberei azonban 59 hölgy felől tudnak, akik egy-egy esinos szarvat viseltek. A francia orvosi academia legutóbbi ülésén dr. Dubrandy mutattat be egy szarvat, mely egy, a napokban 51 éves korában elhalt hölgy ékességét kezepte. E szarv 26 centiméter hosszú, vau rajta két, 3 és 7 centiméteres fiók-szarvacska. Ez az emberi szarv ély csavarodott, mint a kos szarva. Az illető hölgy föjén, a ki igen kövér volt, 40 éves korában a koponya hátsó részén kezdett nőni és eleinte, igen lassan fejlődött, úgy hogy 47 éves korában meg alig volt 15 milliméter hosszú, de ettől fogva igen gyorsan nőtt és elérte a fönltebb említett hosszúságot. E gonosz fejlődés csak akkor okozott a hölgynek fájdalmat, ha esetleg alvás közben hanyatt fordult. Hat hónappal halála előtt műtét után a szarvat eltávolították, de a műtét helyén csakhamar új szarv nőtt és a nő halálakor már ez is elég tekintélyes hosszú volt.

— **A férj bosszúja.** Véres jelenet folyt le a napokban a lembergi vasuti állomáson. Rychter Frigyes törvényszéki írnök a podzani vasutal várt egy Mucha János nevű bádogost, aki néhány hónappal azelőtt megszóktette nejét Tarnopolba, s akinek jöveteléről értesítve volt. Rychter és Mucha között, mivel együtt érkezett az ellilant asszony is, szővita támadt, amely csakhamar dulakodásba fajult. Rychter végre revolvert rántott elő zsebéből, s neje szöktetőjére háromszor rálőtt. Mucha véresen roskadt össze; elszállították kórházba, hol azonban, úgy látszik, remélik megmentését. Richtert azonnal elfogták.

— **Rövid hírek.** Öngyilkos képviselő Radovitz Sándor, a román képviselőháza tagja, mint Bukarestből távirák, vasárnap egy ottani szállodában öngyilkosságot követett el. Előbb merget ivott, de minthogy nem elég gyorsan hatott, stületjével ölte meg magát. — A messinai rendőrség világszerte körözötti Guerriero Elíz marquisót, ki föllülő franc erejéig hamisított váltókat s aztán megszóktott. — Ristic fia. Az ismert nevű szerb államférfinak fia. — Kinek esztől már megemlékeztünk — s ki tiszt volt az orosz hadseregben, eszosan volt kénytelen hazamenni Szerbiába. Emilitették, hogy Kaliszban, mivel a lengyel nemzetről sörtegel nyilatkozott, egy Kobierzycki nevű lengyel kihítta. A párhaj azonban nem történt meg. A lengyel eltűnt, Ristic pedig tisztársai kényserítették, hogy az orosz hadseregből kilépjén, s visszamenjen Belgrádba.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A kopaszhegyi gyilkosság végtárgyalása.

— július 13. — Az aradi törvényszék tárgyalási termében ma folyt le az annak idején oly nagy feltűnést keltett kopaszhegyi gyilkosság végtárgyalása. Annak a nagy feltűnésnek, melyet a büntény keltett, kétségkívül azok a rejtélyes körülmények voltak okai, melyek azt körülírték s melyeket a vizsgálat első stadiumaiiban felderíteni nem tudott. Midőn azonban a vizsgálat biztosabb nyomokra talált, a fátöl oszladozni kezdett, s az időnkint felmerült bizonyítékok annyira világossá tettek az ügyet, hogy már a végtárgyalás megkezdése előtt az egész büntény kétséget kizáró bizonyossággal állhatott a bíróság előtt.

Máté Lukács vasuti őrt 1886. január 6-án reggel halva találták a kopaszhegyi őrlház előtt. Teste telve oly ütések és szurások folytán keletkezett sérülésekkel, melyek arra látszottak mutatni, hogy a gyilkosság borzató kegyetlenséggel lett rajta elkövetve. Péntz nem találtak nála, de vizsont bebizonyult, hogy a péntz, a mit aznap hazulról magával vitt, mind elköltötte és így a büntény nem volt rablógyilkosságnak minősíthető.

A vizsgálat eleinte egész téves irányban lett folytatva, később azonban megakadtak szájai egy helyes pontban egy — pankotai koresmában. Itt iddógált este a vasuti őrt két szubanczell, kik az ő eltávózása után rövid időre szintén eltávóztak. A két subanczell elfogták s az rögtön bevallja, hogy az őrt megölték az átékek sulyosok voltak, nehogy őket bevádolhassa, agyonütötték. Ezt meg akkor másoknak is elmondták, s így hírsba vonták vissza később valomásait, annyiival is kevésbbé, mert az előbb tett beismerő vallomás megmástitását nem indokolhatta eléggé az általuk hangsúlyozott ok, hogy t. i. „nekik akkor nem volt eszük.”

A végtárgyalásig aztán megmondották magukat a minthogy különben is hat hónapig nem látták egymást, megingott bennük az egyetértés ezete, s így a végtárgyaláson, a mit előbb közösen bevallottak s utóbb közösen tagadtak, azt most egyik a másikra igyekezett tolni.

Az egyik vádolt 20, a másik 24 éves, s mindkettő egészen gyermeces kinézést. Bátoran ráfogja egyik a másikra, hogy az a gyilkos. És két tanu, a két vádolttnak testvére, i. ingadozó habozás után megerősíti azt, hogy mind a kettő bűnös.

Az egyik ennek daczára azt állítja, hogy ő el sem ment a koresmából, s mikor a koresmárosné s még két tanu szemébe mondja hogy de bizony elment, folyvást erősítgeti, hogy hogy mondhatják ezt neki, mikor ő még akkor is ott volt, „mikor az a zsidó (az egyik tanu) énekelt!”

A koresmárosné enyhíteni akarván a vádat, kijelenti, hogy a suhanczell négy fél liter bort ittak meg nála. A védelemnek folragja a szemé, de öröme csakhamar mulai kezd, mikor a koresmárosné bevallja, hogy biz az a bor csak afféle „zsidóbor” volt, a mire a vádhatóság a vád érdekében nem mulasztotta megjegyezni, hogy ezt a „zsidóbor” is alighanem megkeresztelte a koresmárosné.

Az ügyészek könnyű feladata volt, hiszen vád volt maga a tényállás is. A védők pedig, azok úgy segítettek a dolgon, hogy — nem is védték, amit az ügyész szépen meg is köszönt nekik. Mert ritka dolog is az, hogy az aradi törvényszék sorompói előtt akad olyan ügyvéd, aki a bebizonyított vádat is nem mindenképpen csáfólni, hanem csupán enyhíteni akarja. És különösen ki hitte volna ezt Tarnyóyi bácsiról, aki hosszu éveken át a legnagyobb bűnösökét is oly ügyesen tudta megvédelmezni!

A végtárgyalás lefolyásáról adjuk a következő tudósítást:

Elnök: Fábrián-László; szavazó bírák: Kugler István és Zúbor Gyula; jegyző: Simon Akos; ügyész: Steinitzer Károly. Védőként szerepeltek: Tarnyóyi Vilmos és Nieora Aurél ügyvédjelölt (dr. Bonts Gyula helyett.)

Fábrián elnök röviden előterjesztve a tényállást, felolvassa az orvosi szakértői véleményét és a boncolási jegyzőkönyvet, majd vádolt Rusa Juon és Vontyán Todor erkölcsi bizonyítványait, melyek vádlottakat becsületes életteltekné mondják.

Mindenekelőtt kihallgattattott öv. Máte Lukácsné, a megölt vasuti őrt özvegye, ki is előadja, hogy férje 9 órák reggel távozott el hazulról buzát venni. 10 forintot vitt magával, a min egy köböl buzát, egy véka kukoricát s még több apróságot vásárolt. Férje néha ittas volt s a pankotaiakkal több ízben voltak kellemetlenései, midőn őket a vasuti pályavonalról lelitották. Így tett Rusa Juonnal is egy ízben, mikor az ökrököt legeltette. Hat gyermeke maradt, kik közül a legifjabb 2, a legidősebb pedig 14 esztendő, azonkívül most is várandó állapotban van. Férje elvészéséért 500 frt kárterítés kíván.

Rusa Juon vádolt beameri, hogy megölték a vasuti őrt, de az nem igaz, hogy ő indítványozta, hogy öljk meg. Az első vádolmasát Vontyán a betanítása folytán tette, valamint azt a bátyja előtt tett nyilatkozatot is, hogy a vasuti őrt együtt öltek meg. Pedig csak Vontyán ölte meg, ő akkor már nem is volt ott s csak a távolban várta be Vontyánt. Azért verték meg, mert a vasuti őrt nem adta vissza az ő dohányszekóját.

Vontyán Todor azt állítja, hogy egyedül Rusa Juon ölte meg Máté vasuti őrt. Ő csak bottal verte meg, s az sem igaz, hogy ő botot elegette; ő otthon hagyta s hogy ott miért nem találták meg, azt ő nem tudja. Első vádolmasát azért tette, mert akkor elvesztette az eszt. Ő nem is ment el Rusa-val a koresmából, hanem ott aludt egy darabig.

Ekkor szembesítették a két vádlottat s mindegyik szemébe mondja a másinnak, hogy csak ő egyedül ölte meg a vasuti őrt. Rusa tagadja azt is, hogy őt Máté pályavonalról lekergette.

Schwarz Mór tanu együtt volt vádlottakkal a koresmában és látta, hogy Rusa a megkínálta Mátét dohánnyal s ez visszaadta a dohányszekót. A távozott Máté után csakhamar elindult a két vádolt is. Szemébe mondja Vontyán, nek, hogy nem igaz, miszerint ő tovább maradt a koresmában mint Rusa.

Stempfle Flore tanu szintén ott volt a koresmában. A két vádlottat ő fizette négy fél liter bort. Inkább józanok voltak, mint rézségek. Az őrt után körülbelül 4—5 perc múlva vádlottak is távoztak, bottokkal kezében; szintén szemébe mondja Vontyán, nek, hogy Rusa-val egyszere és együtt távozott a koresmából. Máté inkább részeg volt, mint józan, és a kettő könnyen elbánhattott vele.

Rusa a Györgye tanu, az egyik vádolt bátyja, eleinte ingadozott, de a keresztkérdés által zavarba hozva, beismeri, hogy őese megonmdta neki, miszerint Vontyán al együtt ketten öltek meg a vasuti őrt.

Vontyán Juon tanu, a másik vádolt testvére, bevallja, hogy a vádlottak akkor éjjel nála aludtak s elmondták neki, hogy a vasuti őrt megölték.

Szotokán Múrtonnó tanu előadja, hogy vádlottak az ő koresmájában négy fél liter bort ittak. Az őrt után együtt távoztak el s kikísérte őket a kapuig. Ezt szemébe mondja Vontyán, nek is. Az ő bora nem valami nagyon erős, csak afféle „zsidóbor”. Az időre bizonyosan nem emlékszik. Annyit tud, hogy már este volt, de nem volt nagyon sötét, mert a hó is világitott.

Eztán a tanuk meghiteltetvén, a bizonyítási eljárás befejeztetett.

Steinitzer Károly allegészet előterjeszté vadbeszédét, mindenekelőtt az orvosi vélemény és bonczjegyzőkönyv alapján constaltván, hogy Máté Lukács vasuti őrt erőszakos halállal múlt ki. Az első kihallgatásnál vádlatok teljes beismerésben voltak és pedig minden legkisebb részletré vonatkozólag. Az első támadást Rusa intézte az őrt ellen. Ekkor csupán bottal verték, de az őrt már ekkor elvesztette eszméletét. Nehány lépésnyire eltávózva Vontyán azt indítványozta, miszerint öljk meg Mátét, ha már ennyire jutottak. Övé volt az első kézzúrás is. Rusa elmondta az egész dolgot bátyjának is. Mikor később ismét kihallgatásra jelentkezett, tagadta ezt, de bátyja akkor is, most is szemébe mondja, hogy csakugyan így volt. Vontyán ekkor már mindent tagadott és tagad most is, még azt is tagadja, hogy a koresmából Rusa-val együtt távozott el; már pedig ezt három kifüggtalan tanu hit alatt szemébe mondja. A koresmárosné egész a kapuig kísérte. A vádolmasok visszavonását pedig csak arval indokolják, hogy akkor az „eszútket vesztették el.” Most sem terhelnek egy harmadikat, csupán egymást és így az egyik védelmét ellensúlyozza a másik vádja. — A tanuvallomások és mellékörülmények, de saját beismerésök alapján is kétségtelen tehát, hogy ők öltek meg Máté Lukácsot. A gyilkossági minősítést azonban el kell ejtíten, mert az előre megfontolt szándék bebizonyításra nek Ők eleinte talán csak meg akarták verni, s csak miután látták a sulyos ütések következményét, határozták el magukat az ölésre, ne hogy az életben maradt Máté őket bevádolhassa. A büntény tehát szándékos emberölésnek minősíthető, mely a bt. tkv. 279. §-ába ütökzi. Rablás nem forog fenn, de miután a már megölt őt ingóságait elvették, a bt. tkv. 333. §-ába ütökző lopást is elkövettek. Kéri őket ezekben bűnöseknek kimondani s őket a btkv. 70. §-a szerint a megfelelő büntetésben s az összes költségek megfizetésében elmarasztaltani.

Tarnyóyi Vilmos kénytelen a vadhatóság álláspontját elfogadni. Védenze tadgadással daczára teszi ezt, mert a vizsgálat adatai sokkal elcetasabbak, mintsem a védelemnek valami alapja lehetne. Védenze teljes beismerésben volt s a beismerő vallomás visszavonásául mivel sem tudja indokolni. Bu-

nóssége be van bizonyítva, s ezért nem kérheti a vad alólí felmentését, csupán az enyhítő körülmények figyelembevétele. Védenezéki bírái kora, elhanyagolt nevelése, jó erkölcsi bizonyítványa, a büntény elkövetésékor ittas állapota mind oly enyhítő körülmények, melyek a büntetést mérsékelní hivatják.

Nikora ügyvédjelölt esatlakozik az elmondott védelemhez s különösen enyhítő körülményül hozza fel, hogy védenze csupán Rusa rábeszélése folytán követte el a büntényt.

Steinitzer ügyész rövid válasza után a bíróság visszavonult és egy negyed-órái tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint:

Rusa Juon és Vontyán Todor a szándékos emberölés büntetében és a lopás vétségében bűnösöknek kimondatvau, 12 évi fegyházra, politikai jogaik 6 évi elvesztésére, 500 frt kárterítésre, s a vizsgálati és tárgyalási költségek megtérítésére ítéltettek. Az ügyész hivatalból felebebezett.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **A magyar államvasutak** fizetési kezelése alatt álló vasutak júniushavi bevétele volt: az aradi-temesvári vasutnál 28,153 frt, január 1-jétől 147,163 frt, a múlt événi 2151 frttal több; a debreczeni-hajdunánási vasutnál júniusban 6149 frt, január 1-jétől 36,612 frt, a múlt événi 9882 frttal több; a nagyvárad-bélpályányes-vasúti híjánál júniusban 1149 frt; a pusztatónyó-kunszentmártoni vasutnál júniusban 2674 frt; január 1-jétől 14,893 frt, a múlt événi 3304 frttal több az újszász-jászpáthi vasutnál júniusban 5431 frt, január 1-jétől 21,824 frt; a m-túrtúrkevei vasutnál júniusban 1035 frt, január 1-jétől 6020 frt; a m-vasárahelyi vasúti vasúti vasutnál júniusban 3146 frt, január 1-jétől 13,146 frt.

Szociális (Július 13.)

(B.) Készaru nagyban 26. kiesinyben 26.50, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatöszde. (Július 13.)

Gyenge kivitel, szállár, 9000 mm. forgalom, az árák 5 krral magasabbak. Őszi buza 7.76—7.8, tavasi buza 8.18—8.20, új tengori 5.35—5.37, ősz zab 6.03, káposzta-repezse 9.62—7.5.

Budapest, július 13. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata). Az esti tözsdé zárlati árfolyamai: Magyar aranyáradék 105.90; magyar papírjárdék 94.35; magyar hitelbank 234.50, osztrák hitelbank 278.— London 126.45, Páris 50.—

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Köbányán.

Köbányai, július 12. Az üzlet világotlan. Magyar árasági öreg, nehé 39.—40.— frty, magyar urasági fiatal nehé 42.—42.50 frty, magyar urasági fiatal közép 42.50—43.50 frty, magyar urasági fiatal könnyű 42.—43.— frty, magyar szedett nehé 43.—44.25 frty, magyar szedett közép — frty, magyar szedett könnyű 42.—43.— frty, romániai bakonyi átmeneti nehé — frty, román átmeneti bakonyi közép — frty, román átmeneti eredeti nehé — frty, román átmeneti eredeti közép — frty, szerbiai átmeneti nehé 41.—42.— frty, szerb átmeneti közép 41.—42.— frty, szerb átmeneti könnyű 41.—42.— frty, magyar éves alosulyban — frty, hízó 2 éves makos alosulyban 4% — forint, 1 éves hízó a vasútról vásárlva 4% — frty. Az árák hiatalt árterektől páronként 45 kilós 4%—on levonással méterezásként értendők. Makkos szertes, élellyban 4% levonással — forint — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adnak át, verón s páronként 3 arany vóm fejében megértitettek.

IDEGENEK NEVSORA. (Július 13.)

Fehér-kereszt-szálló. Csakay Sándorné, birt., Radna. Gábor M., birt., Bonyhády. Horos J., birt., N. Kikinda. Vest J. igazgató, Temesvár. König A., ügyvéd, Vinga. Pray József, Móritz Sándor, Kás Alajos, Engel S., keresk., Bécs. Poppe Ede, Schwarz A., Hoffmann K., keresk., Bpest. Friese H., keresk., Köpenhaga. Hörnándson R., keresk., Plensburg. Himenes Adolf, keresk., Sevilla. Duez Rodrigó, keresk., Malaga. Piek J., keresk., Berlin. Eisner J., Szucs József, kereskedő, Temesvár. Nádor-szálló. Gróf Károlyi Tibor, nagybírtokos. Mácsa. Bars Vay-Sándor, nagybírt., Gödölly. Wending A. birt., Bokszeg. Szondi Béla, jelczs., Kispereg. Oláh Árpád, igazgató, Pereg. Buzuciu Ferecz, jegyző, Mezősas. Szida György, jegyző, R-Világos. Bodnich Lajos, jegyző, Kispereg. Szondi Lajos, jegyző, Godóhöz. Rayla Márton, jegyző, Simánd. Szikray D., joghallgató, Pöszony. Dr. Szuehanovits Sándorné, orvos név, Battonya. Samudzyk József, bívatnok, Temesvár. Dr. Vikol Janos, ügyvédjelölt, Bpest. Lipp Henrik, marzantó, Bpest. Szekula Peter, községi bíró, R-Világos. Schlubbach József, óras, Gy-Fehérvár. Goldstein B., keresk., Bécs. Wintni János, keresk., Ternoza. Steiner Samu, Bernstein Manó, keresk., Boros-Székes. Aranykales-szálló. Freimann H., mérnök, Arad.

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Nyilttér.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy a városi bérlésben levő, eddig Tóth János által birt sörcsarnokot a mai napon átvtették s azt személyesen fogjuk vezetni.

Főtörkövünknek leand gyors és pontos kiszolgálás által, valamint a legjobb ételek és italok felszolgálásával a t. közönség becses partfogását kiérdemelt.

Zselénszky Róbert gróf újaradi sörét poharanként 8 krért, korsóként 12 krért mérjük.

Ma este, a megnyitáskor, gyermekzenekar játszik a terrasson, kedvezőlen idő esetén egyik elsörendű cigányzenekar.

A n. é. közönség szives partfogását kéri Kmetykö-testvérek.

* Rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a Szerk.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Julius 12.

	Pénz	Aru
M. kir. aranyár. adóment. 4%	105 75	108
M. papíráradék adóment. 5%		
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	154	154 50
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	154 75	155 25
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	100 50	101
M. 1873. kel. ár. v. ez. (els.) adóment. 5%	128 50	129 50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	120	121
M. kir. nyereség-kölcsön 100 frt	121 25	121 75
50 frt drbja	120 75	121 25
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	125	125 50
M. k. földtm. kötvények 5%	105 25	105 50
1867. zárad. 5%	105 25	105 75
M. k. földtm. kötvényekemei 5%	105 25	105 75
1867. zárad. 5%	105 25	105 75
M. k. földtm. kötvények horvát-ors. 5%	105 25	105 75
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	105 25	105 75
erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%)	98 75	99 75
Szőlődezmavált. kötv. (100 frt) 5%	100	100 50
Pest városi kölcsön 1870. évből 6%	106	106 50
1871. évből 6%	109 75	110
Budapesti f. 1880. kölcsöne 6%	101 25	102
Budapesti bankgy. részvényt.	93 75	94 25
Magy. ált. hitelbank	283 25	283 50
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	129 75	130
Magy. lez. és pénzváltó	93 75	94 25

	Pénz	Aru
Magy. orsz. bank részvény-társaság	277 10	277 30
Osztrák hitelintézet	870	874
Osztr. magyar bank	146	147
I. magyar iparbank	602	604
Pesti keresk. bank	200	203
Bécsi bizt. társulat		195
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	3020	3030
Első magy. általános bizt. társ.	66 50	67
Foncieri pesti bizt. társ.	190	195
Magyar-francia bizt. társ.	800	810
Pannonia vissz. társ.	503	505
Concordia malom	1175	1190
Első budapesti malom	243	245
Erzsébet malom	610	615
Hengermalom	295	300
Luiza malom	390	395
Molnárak és sütők malma	798	802
Pannonia malom	290	292
Viktoria malom		
"Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.	192	192 50
Alföld-fiumei vasút 5%	184	184 50
Bátaszék domb.-záskány vasút 5%	186	18
Déli vasút 5%	176	177
Északkeleti vasút 5%	189 50	190
Erdélyi vasút 5%		
Győr-sopron-ebenfurti vasút 5%	152 50	153
Kassa-oderbergi vasút 4%	179	179 50
Magyar galicziai vasút 3%	175 25	175 75
M. ny. v. (sz.-győr-grácsi vasút 3%)	228	228 50
Osztrák államvasút 3%		
Pécs-barcsi vasút 3%	252 50	253 50
Tisza-vidéki vasút 3%		
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%		

	Pénz	Aru
Pesti közti vaspálya	470	472
Pesti közti vasp. élvezet jegyek	270	280
Budapesti III. ker. takarékp.	81	
Országos központi	468	470
Pesti hazai első	6925	7000
Egyesült Budapest fővárosi tkp.	450	455
Magyar ált. takarékp. részvény	75	80
Alagut	141 50	142
Általános waggon kölcs. társ. ág		73 25
"Franklin"-társulat	213	215
Ganz és társ. vasó. és gépgyár	770	775
Gschwindt-féle szeszgyár	360	365
Gyapjum. és biz. I. magyar	260	265
Keresked. épülete	650	
Könyvnyomda "Atheneum"	530	533
Pesti	965	975
Kősenb. és téglagy. (Drasche)	246 50	247
Nemzetközi waggon-kölcsön-részv.	73	75
Pesti építő-társaság		
Rimamurány-salgótarj. vasv.	82 50	83
Salgótarj. közbiz.	144	146
Schlick-féle vasó. és gépgyár	150	154
Schlick-féle vasó. és gépgyár II. kib.	150	154
Serfőzde első magyar	890	900
Sertéshizláló	310	312
Sósuti kőánya		
Spodium- és szonitgyár		
Szálloda-részvénnytársaság	108	110
Tégl. és mészgéző ujlaki	172	173
Török dohányrészvény	65	66
Gőztéglagyár kőbányai szel. nélk.	250	253
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 5%	102	

Záloglevelek.	Pénz	Aru
M. földhitelt. papírérték 5 1/2%	100	101
" " " " 5 1/2%	101	102
" " " " 5 1/2%	99	100 25
" " " " 5 1/2%	128 50	129
" " " " 5 1/2%	102	
" " " " 5 1/2%	101	101 50
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5 1/2%	101 25	101 75
Osztr.-magyar bank o. é. 5 1/2%	101 30	101 50
" " " " 4 1/2%	101 80	102 30
" " " " 4 1/2%	99	99 25
Pesti m. keresked. bank 5 1/2%	102 50	103
" " " " 5 1/2%	101 50	102
" " " " 5 1/2%	101 50	101
Albina tak. és hitelint. 6%	100	101
Elsőségek.		
Budapesti lánczid 5%	105	
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99 50	100
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorj.	9 70	10
Osztrák vörös kereszt-egylet	12 38	12 42
Pénzmekek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 93	5 96
Cs.-kir. arany (kör)	5 84	5 87
Osztrák-magyar 8 frtos arany	10	10 04
20 frankos arany	10	10 04
Osztrák és magyar ezüst		
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkért)	62 05	62 15
Ném. bankj. 100 ném. bir. márkáért	62 05	62 25
Amsterdam 100 hollandi frtért	104 85	105 20
Páris 100 frankért	50 05	50 15
Svájci pénzpiacok 100 frankér	50 95	50 15
London 10 font sterlingért	126 50	126 90

Legjobb minőségű sodrony-matracok
és azokhoz hasonló készítményű **sodrony kocsi-ülők**

tiszán vas alkatrészekből, támlával vagy támla nélkül, minden kocsihoz egyszerű beakasztás által alkalmazhatók, a melyek ruganyosság, cseleszerűség és rendkívüli tartósság miatt fölmúlhatnak minden más, mostanig használatban levő kocsi-üléseket.

Sodrony-matracz fa-alkatrészzel 11-12 frt. — Sodrony-matracz egész vas alkatrészzel 14-15 frt. — Sodrony kocsi-ülő támla nélkül 7 frt 50 kr. — Sodrony kocsi-ülő támlával 10 frt 50 kr.

A szabad, sodrony kocsi-ülő egyedüli raktára Aradon

ERNYEI GYULA-NÁL
a „zöld papagályhoz“

39192. sz. Magyar kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A hatvan-miskolczi vonal V.-Győr és Ludas állomásai közt fekvő Karácsond állomás, mely eddig csak kocsiakománnyu teher árú forgalomra volt berendezve, a gyors és darabárú forgalomra is megnyitott. A szállítási díj kiszámítására néve a m. kir. államvasutak helyi díjzabásainak f. é. június hó 1-én hatályba lépett X. pontlékában foglalt határozományok és díjtételek mérvadóak. Budapest, 1886. július hó 10-án.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti személynégya-udvarán létesítendő mozdonyozás építésihez szükséges szabványos vizdarak, elzáró szelepek és vízvezetési öntöttvas csövek szállítására néve ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ezen munkálatok összesen 8130 frt 30 krral vannak előirányozva.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyletéltek a m. kir. államvasutak budapesti építésvégosztályánál (Andrássy-ut 25. sz. III. em. 19. ajtó) délután 8-tól 12 óráig, d. u. 2-től 6 óráig megtekinthetők.

Ezen munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb f. é. július hó 18-án, déli 12 óráig béklyezettan és lepecsételve következő felirattal ellátva nyújtandók be alulírott igazgatóságnál (Bpsten, VI. Andrássy-ut 75. sz. III. em. 25. ajtó):

„Ajánlat a m. kir. államvasutak budapesti személynégya-udvarán létesítendő mozdonyozás építéséhez szükséges vizdarak, zárszelepek és vízvezetési öntöttvascsövek szállítása iránt.“

Az ajánlatra néve megállapított 200 frtnyi bánatpénz a m. kir. államvasutak központi főpénztáránál vagy közpénztáránál, vagy állami letételekre alkalmas, de a napi árfolyamnak csak 90 százalékával számítandó értékpapírokban legkésőbb f. é. július hó 18-án, d. e. 10 óráig teendő le.

Posta útján beküldendő ajánlatok térítvény mellett adandók fel.

Budapest, 1886. július hóban.

Az igazgatóság.

A tavaszi idényre!

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkkel duran eláttam

kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérnemű s gyermekjáték üzletemet,
melyek mesés olcsóság és finomságoknál fogva felülmúlhatatlanok.

Egy vég vászon 30 rőf 4.50, 5. 5.50, 6. 15 frtig. Különféle finom vásznak rőfe 12, 14, 16, 20, 25 kr. Oxford és zephir 18, 20, 22, 26, 30-ig. Cartonok 16, 18, 20, 25, 30 Kockázat és szines szövetek 16, 20, 25, 30, 40, 60. Fekete termé 1/4, 1/2, 3/4, 65, 80, 90. 1. 1.20 Törülközők 15, 18, 20, 25. Asztalkendők és pohár-törülközők 20, 25, 30. Asztalterítők 40, 60 1. 1.20, 1.50, 2. Dolgozó ingek 60, 80, 1. Finom chiffon-ingek 1. 1.20, 1.50, 1.60, 1.80, 2.40. Finom Oxford és Creton-ingek 1. 1.20, 1.50, 1.80, 2. Lábravalók 60, 70, 80, 1. 1.20, Női ingek 65, 8, 90, 1. 1.20, 1.50, 1.80. Éji corsetták 70, 80, 1. 1.20, 1.40, 1.60. 2. Fehér és szines alsó szoknyák 80, 90, 1. 1.20, 2. Gyermek ingek, minden árban és nagyságban. Mell-fűzők 60, 65, 80, 2. 2.50, 3. Legújabb nyakkendők 14, 18, 20, 25, 30, 40, 1 frt Nap- és esőernyők 90, 1. 1.20, 1.50, 2, 2.50, 3 frt. Utazó bőröndök és táskák 85, 90, 1. 1.20, 1.50, 5 frt. Sétapálczák 10, 15, 20, 30, 40, 50. Gyermek- és férfi kalapok 1.20-4 frt. Dolgozó sapkák 2, 3, 40, 50. Kézi kosarak 25, 30, 40, 50, 60. 2. Harisnyák 10, 13, 18, 20, 25, 30, 40, 50. Nagy választéku gyermek- és női ruhák, gépész öltönyök, paplanok, csipkék, gallérok, szallagok, rücsök, organtin, clirtingek, gombok, zsinórok, halcsontok, pamutok, czérnák, fehér zsebkendők, keztyűk, papucskok. Mindenemű pézes, dohány és szivartárczák, asztal és tollkés, kanalak, fog, haj és ruhakésék, illatszerek, albumok, varróeszközök, fésűk, tükrök, mell-tük, nadrágtartók, harisnyakötők, valódi selmecci pipák, tajtékpipák, szivarszipkák, poharak és csemege-tányérok.

Ezekon kívül felhívom a t. közönség figyelmét az annyira megkedvelt **5, 8, 10, 15, 20, 25 krajczáros**

kiállítási bazáromra,
mely a legzebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállítva.
Póstai megrendelések pontosan teljesítetnek. Csomagolás ingyen.

A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel eszedezem:

KILÉNYI ADOLF.

Arad, főtér, Arena-épület, a „Kék golyó“-hoz.

176-20

Az ardi piacon a legju tányosb bevásárlási forrás.

A SZÉCHENYI IRODALMI INTÉZET-NEK
ARADON,
főtér, a Neuman-házban levő irodájában

Bármily nagyságu falragaszok. előfizetést lehet teljesíteni az

„ARADI KÖZLÖNY“
czimú napilapra
(megjelen minden nap, a hétfőt sem véve ki. Előfizetési díj negyedévenként: helyben 3 frt, vidékre 3 frt 50 kr.), az

„Arader Lloyd“
czimú német újságra
(előfizetési díj negyedévre: helyben 3 frt, vidékre 3 frt 50 kr.),
Petrovsky József kir. aljárásbíró
KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYEK és RENDELETEK KÉZIKÖNYVE
czimú művére, melynek füzete 80 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

mindennemű hivatalos, magán- és kereskedelmi **nyomtatványokra**
megrendelések, melyek — a legegyszerűbb névjegyektől a legdiszesebb meghívókig, minden színben — jutányosan, gyorsan és pontosan teljesítetnek.

A könyvnyomda
Megyeház-utca 1. sz. a. van.

A Széchenyi irodalmi intézet e helyiségében **mindennemű**

Számlák, levélfejek, körlevelek.

hirdetések
az említett két napilapra, melyek együtt közel 1300 példányban küldetnek szét, mérsékelt áron vezetnek fel.

Beadványi bélyegjegyek, váltó-ürlapok, **PÓSTABÉLYEGEK,**
levelezőlapok, pénzeslevélbiztítók eladása.

Községi jegyzők, szolgabírák s ügyvédek részére szükséges **kész hiv. nyomtatványok**
nagyraktára.

5 frton felüli megrendeléseknél szállítási díj nem számítottatik.

PAPÍR-, IRÓ- és RAJZSZEREBEK is kaphatók

Nyomatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet“ Aradon.